

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Antila, H. (2019) Miten saavutettavuus toteutuu kun opiskelijat eivät olekaan pääkampuksella?
TAMK-blogi, 23.12.2019.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/teema-1/miten-saavutettavuus-toteutuu-kun-opiskelijat-eivat-olekaan-paakampuksella/>

Miten saavutettavuus toteutuu, kun opiskelijat eivät olekaan pääkampuksella?

23.12.2019 — antilhe

Korkeakouluopiskelu on muuttanut ja muuttaa edelleen muotoaan. Jatkossa yhä useampi opiskelija käy korkeakoulunsa pääkampuksella enää harvoin, jos ollenkaan. Tutkintojen sijaan moni opiskelija hakee osaamista ja suorittaa yksittäisiä opintojaksoja itselleen sopivalla tavalla ja ajalla – esimerkiksi verkko-opintoina.

Korkeakoulujen ohjeistukset on edelleen laadittu pääosin siitä näkökulmasta, että kaikki olisivat päiväopiskelijoina pääkampuksella. Myös monet peruspalvelut on keskitetty ainoastaan pääkampuksille ja ovat näin saavutettavissa vain osalle opiskelijoista. Käytännössä tämä johtaa opiskelijoiden hyvin eriarvoiseen asemaan.

[OHO! ”Opiskelukyvyn, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen korkeakouluissa” –](#) hankkeessa toteutettiin kyselyt korkeakoulujen saavutettavuudesta Suomen korkeakoulujen opiskelijoille, opetushenkilöstölle ja johdon edustajille. Opiskelijakyselyyn vastasi 1011 opiskelijaa.

Korkeakoulujen sivupisteiden opiskelijoiden tilanne nousi esille kyselyssä. Yhteisöllisyyden ja opetushenkilöstön saavutettavuuden näkökulmasta asiat tuntuvat toimivan pienissä yksiköissä huomattavasti suuria paremmin. Vuorovaikutus opettajien kanssa toimii paremmin ja myös yksilöllistä ohjausta on paremmin saatavilla. (Lehto, Huhta, Huuhka 2019, 5.)

Ongelmana on kuitenkin se, että kaikkia peruspalveluita ei ole saatavilla – tai ne joudutaan hakemaan pitkänkin matkan päästä. Esimerkiksi sähköinen tentti saattaa edellyttää satojen kilometrien matkustamista tenttipaikalle, sen sijaan, että se olisi mahdollista tehdä verkkovälitteisesti. Huolestuttavaa on myös se, että varsin harva korkeakoulu pystyy

tarjoamaan esimerkiksi kirjastopalvelujaan tai tulostuspalveluita kaikille opiskelijoilleen, vaikka e-kirjat ovatkin yleistyneet.

Sama asia korostui myös pilotoitaessa OHO!-hankkeessa tehtyä [saavutettavuuskriteeristöä](#) sivutoimipisteiden opiskelijoilla. “Mitkä ihmeen terveyst- ja liikuntapalvelut?”, opiskelijat kirjoittivat avoimiin kommenttikenttiin.

Myös etäopiskelumahdollisuudet koetaan selvityksessä paikoin hyvin puutteellisiksi. Vaikka lähiopetusta on vähennetty, on osa opettajista edelleen joustamattomia ja esimerkiksi perheellisten opiskelijoiden tarvitsemia etäsuoritusvaihtoehtoja ei kaikissa tapauksissa ole lainkaan tarjolla. (Lehto, Huhta, Huuhka 2019, 5.)

Ongelmaa ei aina havaita pääkampukselta käsin. Jos koulutuksen on luvattu toteutuvan tietyllä paikkakunnalla, kokevat opiskelijat, että heille on myös taattava mahdollisuus suorittaa opintonsa koulutuslupauksen mukaisesti kyseisellä alueella.

Hankkeen kyselyraportissa todetaankin, että ongelma löytyy yleensä asennepuolelta, vaikka käytännössä vedottaisiinkin kuluihin (Lehto, Huhta, Huuhka 2019, 5).

”Toimintaympäristön saavutettavuus on tärkeää, jotta jokainen pystyisi toimimaan potentiaalinsa mukaan. Korkeakoulun avoin, kannustava ilmapiiri tukee niin opiskelijoiden kuin opetus- ja muun henkilöstön hyvinvointia. Tällöin töissä ja opinnoissa jaksetaan paremmin.” (Lehto, Huhta, Huuhka 2019, 5.)

Vuodenvaihteessa päättyvä OHO! on Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama 11 korkeakoulun yhteinen kehittämishanke, joka toimi vuosina 2017–2019. OHO!-n lähtökohtana oli luoda optimaalisia edellytyksiä opiskelulle ja pitää huolta opiskelijasta.

Teksti ja kuva:

Heli Antila, lehtori TAMK

Kirjoittaja toimi TAMKin projektipäällikkönä OHO!-hankkeessa vuosina 2017-2019